

020123-1

S penězi, vůbec s majetkem tomu je podobně jako s ohněm: jsou dobrý sluha, ale zlý pán. Většina lidí nikdy nebyla a ani dnes není schopna udržovat bez nebezpečí pro sebe i pro druhé velký oheň. Měli by se proto spokojovat s užíváním dobrých služeb malých ohňů. – A souvisí to také s pohybem ve společenském postavení, kde vlastně nejde jen o majetek. Schopní lidé budou nepochybně společensky stoupat. Problémem není samo stoupaní, jako spíše to, co takové stoupaní (nebo – pokud jde o majetek, s nímž jsme začali) s člověkem udělá. Na jedné straně jde o to, aby takový úspěšný člověk neztratil sám sebe, aby byl schopen při všech změnách zůstat sám sebou. Ale na druhé straně jde o to, že nemůže zůstat stejný, protože tak by se nutně ukázala jako nehodný onoho stoupaní, onoho úspěchu. Člověk nesmí vidět úspěch jako něco pouze vnějšího, čeho lze dosahovat rovněž pouze vnějšími prostředky. Zde platí znamenitá myšlenka Hegelova, že pravda není až na konci našeho úsilí, ale že nutně provází naše kroky po celou dobu, tj. už od samého počátku. Pokud nechápeme – falešně – úspěch jako něco odděleného od toho, komu se zdařil (tj. pokud jej nechceme vidět jen jako cosi objektivovaného), pak jej nemůžeme jen kvantifikovat, ale musíme přihlížet k jeho kvalitám.

(Písek, 020123-1.)